

Torsdagen den 27 oktober

Kl. 12.00–12.02
14.00–15.24

§ 1 Val till riksdagens råd för Riksrevisionen

Förste vice talmannen meddelade att konstitutionsutskottet och finansutskottet hade berett val till riksdagens råd för Riksrevisionen.

Av det sammantagna antalet ledamöter och suppleanter i rådet skulle hälften nomineras av konstitutionsutskottet bland dess ledamöter och suppleanter och den andra hälften av finansutskottet bland dess ledamöter och suppleanter.

Konstitutionsutskottet och finansutskottet hade enhälligt nominerat åtta ledamöter och åtta suppleanter.

Valen skulle gälla för tiden från och med detta beslut till dess nya val förrättats under början av nästa valperiod.

Från konstitutionsutskottet och finansutskottet hade följande skrivelse kommit in:

Konstitutionsutskottets och finansutskottets förslag till ledamöter och suppleanter i riksdagens råd för Riksrevisionen

Riksdagen väljer för valperioden riksdagens råd för Riksrevisionen, som enligt 13 kap. 8 § riksdagsordningen består av en riksdagsledamot från varje partigrupp som avses i 3 kap. 5 § riksdagsordningen samt suppleanter. Val bereds av konstitutionsutskottet och finansutskottet, som får lägga fram en gemensam lista om förslaget är enhälligt (tilläggsbestämelse 13.8.1 RO).

Konstitutionsutskottet och finansutskottet har berett val av riksdagens råd för Riksrevisionen. Av det sammantagna antalet ledamöter och suppleanter i rådet har hälften nominerats av konstitutionsutskottet bland dess ledamöter och suppleanter och den andra hälften av finansutskottet bland dess ledamöter och suppleanter. Utskottens nomineringar är enhälliga.

Valen ska gälla för tiden från och med detta beslut till dess nya val förrättats under början av nästa valperiod.

Gemensam lista för 8 ledamöter i riksdagens råd för Riksrevisionen

1. Hans Ekström (S)
2. Fredrik Lindahl (SD)
3. Jan Ericson (M)
4. Jessica Wetterling (V)
5. Malin Björk (C)
6. Hans Eklind (KD)
7. Janine Alm Ericson (MP)
8. Cecilia Rönn (L)

Gemensam lista för 8 suppleanter i riksdagens råd för Riksrevisionen

1. Adnan Dibrani (S)
2. David Perez (SD)
3. Lars Englund (M)
4. Ilona Szatmári Waldau (V)
5. Ulrika Liljeberg (C)
6. Gudrun Brunegård (KD)
7. Rasmus Ling (MP)
8. Malin Danielsson (L)

Stockholm den 25 oktober 2022

Ida Karkiainen

Ordförande i konstitutionsutskottet

Edward Riedl

Ordförande i finansutskottet

Från finansutskottet hade följande skrivelse kommit in:

Finansutskottets förslag till ordförande i riksdagens råd för Riksrevisionen

Riksdagen väljer för valperioden riksdagens råd för Riksrevisionen. Bland rådets ledamöter väljer riksdagen en ordförande och en eller flera vice ordförande. Val bereds av konstitutionsutskottet och finansutskottet. Nomineringen av ordförande och en eller flera vice ordförande ska göras med minst en person från vardera utskottet (tilläggsbestämmelse 13.8.1 RO).

Finansutskottet föreslår enhälligt att riksdagen, för tiden från detta beslut till dess nya val förrättats under början av nästa valperiod, bland de valda ledamöterna i riksdagens råd för Riksrevisionen till ordförande i riksdagens råd för Riksrevisionen väljer Jan Ericson (M).

Stockholm den 25 oktober 2022

På finansutskottets vägnar

Edward Riedl (M)

Från konstitutionsutskottet hade följande skrivelse kommit in:

Konstitutionsutskottets förslag till vice ordförande i riksdagens råd för Riksrevisionen

Riksdagen väljer för valperioden riksdagens råd för Riksrevisionen. Bland rådets ledamöter väljer riksdagen en ordförande och en eller flera vice ordförande. Val bereds av konstitutionsutskottet och finansutskottet.

Nomineringen av ordförande och en eller flera vice ordförande ska göras med minst en person från vardera utskottet (tilläggsbestämmelse 13.8.1 RO).

Konstitutionsutskottet föreslår enhälligt att riksdagen, för tiden från detta beslut till dess nya val förrättats under början av nästa valperiod, bland de valda ledamöterna i riksdagens råd för Riksrevisionen till vice ordförande i riksdagens råd för Riksrevisionen väljer Hans Ekström (S).

Stockholm den 25 oktober 2022

På konstitutionsutskottets vägnar

Ida Karkiainen

Prot. 2022/23:15
27 oktober

§ 2 Val av ledamöter i riksdagens råd för Riksrevisionen

Val av åtta ledamöter i riksdagens råd för Riksrevisionen företogs.

Kammaren godkände den från konstitutionsutskottet och finansutskottet avlämnade gemensamma listan. Därmed var följande personer valda till *ledamöter i riksdagens råd för Riksrevisionen* från och med detta beslut till dess nya val förrättats under början av nästa valperiod:

Hans Ekström (S)
Fredrik Lindahl (SD)
Jan Ericson (M)
Jessica Wetterling (V)
Malin Björk (C)
Hans Ekklind (KD)
Janine Alm Ericson (MP)
Cecilia Rönn (L)

§ 3 Val av suppleanter i riksdagens råd för Riksrevisionen

Val av åtta suppleanter i riksdagens råd för Riksrevisionen företogs.

Kammaren godkände den från konstitutionsutskottet och finansutskottet avlämnade gemensamma listan. Därmed var följande personer valda till *suppleanter i riksdagens råd för Riksrevisionen* från och med detta beslut till dess nya val förrättats under början av nästa valperiod:

Adnan Dibrani (S)
David Perez (SD)
Lars Englund (M)
Ilona Szatmári Waldau (V)
Ulrika Liljeberg (C)
Gudrun Brunegård (KD)
Rasmus Ling (MP)
Malin Danielsson (L)

§ 4 Val av ordförande i riksdagens råd för Riksrevisionen

Val av ordförande i riksdagens råd för Riksrevisionen företogs.

Enligt ett enhälligt förslag av finansutskottet utsågs för tiden från och med detta beslut till dess nytt val förrättats under början av nästa valperiod till

ordförande i riksdagens råd för Riksrevisionen

Jan Ericson (M)

§ 5 Val av vice ordförande i riksdagens råd för Riksrevisionen

Val av vice ordförande i riksdagens råd för Riksrevisionen företogs.

Enligt ett enhälligt förslag av konstitutionsutskottet utsågs för tiden från och med detta beslut till dess nytt val förrättats under början av nästa valperiod till

vice ordförande i riksdagens råd för Riksrevisionen

Hans Ekström (S)

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 12.02 på förslag av förste vice talmannen att ajournera sammanträdet till kl. 14.00, då frågestunden skulle börja.

Återupptaget sammanträde

Sammanträdet återupptogs kl. 14.00.

Frågestund

§ 6 Frågestund

Anf. 1 FÖRSTE VICE TALMANNEN:

Jag vill hälsa statsråden välkomna. Frågor besvaras i dag av utrikesminister Tobias Billström, statsrådet Lotta Edholm, försvarsminister Pål Jonson och landsbygdsminister Peter Kullgren.

En fråga ska vara av övergripande och allmänpolitiskt slag eller avse ett ämne som faller inom statsrådets ansvarsområde och rör dennes tjänsteutövning. Utrikesminister Tobias Billström besvarar såväl allmänpolitiska frågor som frågor inom det egna ansvarsområdet.

Högekostnadsskyddet och drivmedelspriserna

Anf. 2 LENA HALLENGREN (S):

Herr talman! Min fråga går till utrikesminister Tobias Billström.

Höga priser på bensin, diesel och el är en rejäl börda för många svenskar. Barnfamiljer, pensionärer och många andra sliter nu med att få hus-

hållsekonomin att gå ihop. Putinpriser och Rysslands energikrig mot Europa slår hårt mot svenska hushåll.

Samtidigt får vi inte låta prispressen splittra oss, varken mellan samhällen eller inom samhällen. Där är vi socialdemokrater benhårda. Vi måste göra vad vi kan för att dämpa den här smällen och för att hålla ihop. Det hoppas jag att utrikesministern och jag är överens om.

Därför blir jag förstörd bekymrad när den regering som i teorin är ledd av moderater men i praktiken är ledd av Jimmie Åkesson nu bryter sina löften mot vanligt folk. Att högkostnadsskyddet skulle vara på plats redan den 1 november lovade Kristersson, Busch och Åkesson dyrt och heligt. De ville inte kännas vid några hinder. Priset på bensin och diesel skulle också sänkas – med 10 kronor om man frågade Jimmie Åkesson, med 5 kronor om man frågade Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson.

Nu har vi facit. Väljarna fördes bakom ljuset. Vilka fler löften kommer att brytas?

Anf. 3 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Herr talman! Elräkningarna är naturligtvis ett oerhört orosmoment för många svenskar just nu. Att få högkostnadsskyddet på plats är denna regerings första uppgift. Vi inledde omedelbart en dialog med Svenska kraftnät för att kunna få ett tidigare besked om utformningen av högkostnadsskyddet än den 15 november, den deadline som den förra regeringen – som Lena Hallengren ingick i – satte.

Alla inblandade jobbar hårt för att inom kort kunna ge alla svenska hushåll och företag besked om hur mycket pengar man kan få och när, så att alla kan planera sin ekonomi.

Anf. 4 LENA HALLENGREN (S):

Herr talman! Vi har ju ändå ett facit. Väljarna fördes bakom ljuset. Väljarna bad inte om deadlinor. De bad inte om modeller. De bad om ersättning. Det blev en modell, och Ebba Busch ska återkomma. Av sänkningen med 10 kronor på diesel blev det inte ens 1 krona. Det är inte att visa respekt för vanligt folk.

Min fråga till Tobias Billström kvarstår. Hur länge ska vanligt folk behöva vänta på att er politik ska gå ihop?

Anf. 5 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Herr talman! Som jag sa nyss bedömer vi att elräkningarna är en av de frågor som vanliga svenska medborgare just nu ser med störst allvar på. Vi kommer att fortsätta den nämnda dialogen med Svenska kraftnät för att få veta hur tidigt ett besked om utformningen av ett högkostnadsskydd kan komma, alltså tidigare än den 15 november – en deadline som den förra regeringen hade satt.

Det här arbetet pågår för fullt i Regeringskansliet. Jag kan försäkra kammaren att vi kommer att ta denna uppgift på mycket stort allvar från regeringens sida. Elkostnaderna är någonting som många medborgare känner starkt inför.

Anf. 6 LUDVIG ASPLING (SD):

Herr talman! Den så kallade västra Balkan-rutten har under året åter blivit en motorväg för irreguljär migration. Hittills har över 100 000 personer tillåtit promenera in i EU för att söka asyl, trots att de allra flesta är ekonomiska migranter som saknar asylskäl och trots att de har passerat ett stort antal säkra länder på vägen.

En del av problemet är att kandidatlandet Serbien på ett ganska frikostigt sätt delar ut visum till personer som vill resa dit för att sedan ta sig in i EU. När andra länder i vårt närområde har gjort liknande saker har många i den här kammaren använt ganska starka ord för att beskriva situationen.

Tobias Billström kommer att träffa sina kollegor i rådet nu i november. Jag vill fråga honom vad Sverige då kommer att lyfta som den viktigaste åtgärden för att stärka vår resiliens i det här avseendet.

Anf. 7 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Herr talman! Detta är en fråga som faller mer på migrationsminister Maria Malmer Stenergards bord. Jag kan dock försäkra att i den mån frågan kommer upp i rådet kommer jag att lyfta de åsikter vi har, vilket naturligtvis är att alla länder ska arbeta för att bekämpa illegal migration och verka för ett gott samarbete med EU, EU:s medlemsstater och EU:s institutioner på området. Det gäller inte minst Frontex, men det kan också gälla Europol när det handlar om att arbeta mot illegal migration. Det är ett tydligt besked från regeringen i det avseendet.

Anf. 8 LUDVIG ASPLING (SD):

Herr talman! Jag tackar så mycket för svaret.

Under de åtta år som varit har vi ju tvingats bevittna ett ganska genant ointresse hos regeringen för dessa frågor. Jag ser fram emot en ny mandatperiod där Sverige förhoppningsvis kan bli en röst för sunt förnuft och klart tänkande.

Avskaffande av privatägda skolor

Anf. 9 DANIEL RIAZAT (V):

Herr talman! Trots att 80 procent av Sveriges befolkning vill avskaffa marknadsskolan är Sverige världens enda land där vem som helst kan starta en privatägd skola, få full skattefinansiering och samtidigt bidra till segregation – och som belöning för detta också få ta ut mångmiljonbelopp i vinst.

Hos sex av riksdagens partier finns det starka kopplingar till dessa välfärdstjuvar, som skor sig på våra skattemedel. År 2014 uppmärksammades svältens förskola, i borgerliga kretsar kallad Hälsans förskola. Samtidigt som ägarna tog ut över 8 miljoner i vinst fick barnen äta knäckebröd och vatten. Skolminister Lotta Edholm känner till detta bolag väldigt väl eftersom hon fram till den dag då Sverigedemokraterna utsåg henne till skolminister var ledamot i denna skolkoncerns styrelse och hade ett stort aktieinnehav.

Hur kan väljarna lita på att vår skolminister kommer att se till att följa folkets röst om att avskaffa marknadsskolan och inte företräda marknadens intressen?

Prot. 2022/23:15
27 oktober

Frågestund

Anf. 10 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L):

Herr talman! Det känns väldigt spännande att stå här för första gången. Jag tackar också för frågan. Dock är jag KU-anmälld i denna fråga och får därför nu inte svara på några frågor kring detta. Men det kommer senare.

Anf. 11 DANIEL RIAZAT (V):

Herr talman! Även om skolministern numera är KU-anmälld för detta – med rätta – kan hon ju ändå svara på frågan om vilken politik hon tänker föra när det kommer till marknadiseringen av skolan. Som världens enda land slänger vi bort våra skattemedel, på bekostnad av barn och elever, för att vissa privata företag ska kunna berika sig. Majoriteten av dessa har inte ens sina konton i Sverige utan i Luxemburg och andra länder.

Anf. 12 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L):

Herr talman! Jag väljer att inte svara på denna fråga nu, av hänsyn till den behandling som kommer att ske i konstitutionsutskottet så småningom.

Situationen i Iran

Anf. 13 ALIREZA AKHONDI (C):

Herr talman! Jag vill börja med att gratulera Tobias Billström till förtroendet att få vara Sveriges främsta företrädare inom utrikespolitiken. Det är ett förtroende som förpliktar. Sveriges rena och självklara röst för mänskliga rättigheter, för frihet, för jämställdhet och för den svages rätt är ett tungt ansvar som vilar på statsrådets axlar.

För 41 dagar sedan tändes gnistan som har engagerat människor i hela Iran. Jina Mahsa Amini mördades kallblodigt av den iranska moralpolisen. Det var ännu ett mord, ännu ett offer för tyranniets fula tryne. Gång på gång har vi svikit dem och lämnat dem ensamma i deras kamp för allt det som vi tar för givet, allt det som har byggt Sverige starkt. Men nu är vårt tålamod slut. Offren staplas på hög, familjer förlorar sina nära och kära, människor av kött och blod: Mahsa, Nika, Sarina, Hajar, Mehdi, Reza, Saeed, Parsa och Hadis.

Det bor över 100 000 människor med iranska rötter i Sverige. Vad gör regeringen för att deras röst ska höras?

Anf. 14 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Herr talman! Tack, Alireza Akhondi för de värmande orden!

Regeringen fördömer kraftfullt iranska myndigheters våld mot fredliga demonstranter. Sverige och övriga EU har uttryckt ett tydligt stöd för de iranier, inte minst kvinnorna, som nu fredligt demonstrerar för sina mänskliga rättigheter.

Den 17 oktober beslutade Europeiska unionen om sanktioner mot personer som bär ansvar för detta våld som riktas mot demonstranter. Till sammans med övriga EU ser vi i den svenska regeringen och Sverige kontinuerligt över de verktyg som finns för att bemöta eventuellt fortsatt övervåld från iranska myndigheters sida.

Anf. 15 ALIREZA AKHONDI (C):

Herr talman! Jag vill tacka Tobias Billström. Tiden är knapp.

Mot bakgrund av det jag nämnde i min fråga vill jag nämna att det finns en grupp asylsökande som har hamnat i akut kläm med anledning av de förtrycktas och kvinnornas revolution i Iran. De utvisas trots att alla utvisningar rimligtvis bör frysas tills vidare.

Vad avser regeringen att göra när det gäller de landsbeskrivningar som UD ansvarar för och som ligger till grund för beaktande av verkställighets hinder i tillämpningen av utvisningarna? Kommer Tobias Billström att aktivt och skyndsamt agera för att människor som riskerar döden inte utvisas till Iran?

(Applåder)

Anf. 16 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Herr talman! Jag tror att frågeställaren är väl medveten om att regeringen inte får agera i enskilda ärenden. Jag vet, efter att ha varit landets migrationsminister i åtta år, väldigt väl var den gränsen går.

Däremot kan jag säga att vi naturligtvis alltid kommer att stå upp för rättssäkra prövningar. Det sker inom ramen för det system som finns med migrationsdomstolar i Sverige.

Vinstförbud i skattefinansierade skolor

Anf. 17 CAMILLA HANSÉN (MP):

Herr talman! En stor andel av Sveriges föräldrar till barn som går i skolan tycker inte att vinstutdelning ska tillåtas inom skattefinansierad skola. SVT:s valundersökning visar att väljare från alla partier håller med de här föräldrarna.

Skolminister Lotta Edholm ska ta fram en ny friskolelag där huvudmännens vinster i viss mån begränsas för nya aktörer men där vinstförbud, som Sveriges föräldrar och väljare visar enormt stöd för, ignoreras. Det innebär att regeringen tillåter jakt på vinst som mål för de stora skolkoncernerna när det borde vara jakt på kunskap.

Min fråga är vilket mandat statsrådet tycker sig ha för att driva de stora friskolornas intressen när svenska folket tydligt har gett uttryck för att vinst som drivkraft i skolan är fel.

Anf. 18 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L):

Herr talman! Liksom jag sa till den tidigare frågeställaren kommer jag inte att kommentera de här frågorna så länge det finns en anmälan i konstitutionsutskottet som inte är behandlad.

Anf. 19 CAMILLA HANSÉN (MP):

Herr talman! Med all respekt, men så här kan vi inte ha det. Ett av riksdagens kontrollverktyg, det vill säga KU-anmälan, kan inte användas som argument för att inte respektera ett annat av riksdagens kontrollverktyg, nämligen möjligheten att varje torsdag ställa frågor till ministrar.

Finns det någonting när det gäller Liberalernas och regeringens skolpolitik som vi kommer att kunna fråga om fram till juni nästa år, när KU är färdigt med sin handläggning?

(Applåder)

Anf. 20 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L):

Herr talman! Jag har väldigt stor respekt för riksdagens konstitutionsutskott. Jag väljer därför att inte kommentera detta så länge jag har fått det rådet.

(Applåder)

Regeringens politik för det civila försvaret

Anf. 21 LARS PÜSS (M):

Herr talman! Jag tycker personligen att det var mycket glädjande att höra statsministerns regeringsförklaring förra veckan, speciellt när statsministern talade om den förändring som nu sker på försvarsområdet. Där kommer vi att gå från att ha ett försvarsdepartement med en minister till att ha ett totalförsvarsdepartement med en försvarsminister och en minister för civilt försvar. Detta är glädjande, särskilt eftersom utvecklingen när det gäller det civila försvaret inte har gått i takt med det militära försvarets utveckling.

Jag vill ställa en fråga till försvarsministern. Jag misstänker att ganska många med mig undrar vilka faktiska förändringar det kommer att innebära i förhållande till den tidigare regeringens ansvarsfördelningar. Jag undrar också vad målsättningen med denna nyordning är.

Anf. 22 Försvarsminister PÅL JONSON (M):

Herr talman! Tack, Lars Püss, för frågan! Den är angelägen.

Regeringen tog fasta på det som framgick av Försvarsberedningens rapport *Motståndskraft*. Där pekade man på risken för att det civila och det militära försvaret skulle gå i otakt om man delade upp dem på två departement. Det har de facto också varit på det sättet.

Det stora problemet om det civila försvaret inte levererar är att det kommer att påverka det militära försvaret. I dag är Försvarsmakten beroende av transporter, kommunikationer, livsmedel och sjukvård från det civila samhället. Det är alltså mycket viktigt att det civila försvaret fungerar för att de militära satsningarna, som är betydande, ska ge utdelning.

Fördelen med att ha detta under ett gemensamt departement är just att kunna ha en gemensam totalförsvarsplanering. Styrkan i den lösningen är också att man får en minister som på heltid kan arbeta med och driva frågorna om civilt försvar. Detta är inte längre en tillikatjänst, som det var när det låg under ansvarig minister på Justitiedepartementet.

Anf. 23 LARS PÜSS (M):

Herr talman! Den förra regeringen inledde ju ett arbete med att stärka civilförsvaret. Man inrättade bland annat sex civilområden som leds av varsin länsstyrelse. Försvarsmakten har däremot delat in Sverige i fem militärregioner. Vore det inte mer rimligt att det civila och det militära försvaret har samma geografiska indelning för att lättare kunna samordna sina aktiviteter?

Anf. 24 Försvarsminister PÅL JONSON (M):

Herr talman! Det har också varit föremål för en viss form av anpassning. Jag har haft en dialog med Försvarsmakten. Man anpassar nu vissa av områdena i fråga om framför allt det mellersta militärområdet. Men det som Lars Püss säger är helt rätt: Ledningen för det civila försvaret och det militära försvaret måste hänga ihop i en gemensam geografisk helhet.

Om det kommer att bli mer långtgående förändringar vad gäller indelningen av de militärregioner vi har för att anpassa till civilområdena är en fråga som jag kommer att hänvisa till Försvarsberedningen, där vi kommer att göra en större översyn av totalförsvaret.

En minskad vargstam

Anf. 25 HANS EKLIND (KD):

Herr talman! Under en mycket intensiv valrörelse kom den dåvarande partisekreteraren för Kristdemokraterna, Peter Kullgren, till Sveriges mest vargtäta län, Örebro län, som är mitt hemlän. Då pratade vi om vikten av att få bedriva skydds jakt på varg.

Riksdagen har beslutat att Sverige tillsammans med Norge ska förvalta en vargstam på högst 230 individer. Man beräknar att det just nu finns 260 vargar bara i Sverige.

Jag har därför en fråga till Peter Kullgren, som numera är landsbygdsminister och nu ansvarar för den svenska rovdjursförvaltningen. När kommer regeringen att kunna leverera på löftena om en kraftigt minskad vargstam här i Sverige?

Anf. 26 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Herr talman! Jag tackar Hans Eklind för frågan. Vi har tillträtt relativt nyligen, som du vet, så det kommer att ta lite mer tid.

Beslut har fattats om nästa års vargjakt och om licenserna. Det kommer att ske sedvanliga beräkningar från myndigheter när det gäller hur stor vargstam vi har. Men det som ledamoten är inne på stämmer – riksdagen har vid flera tillfällen varit tydlig med att man vill se en minskad vargstam. Det handlar om hur stor den ska vara och vilka intervaller det ska vara. Nu senast var det fråga om ett tydligt spann. Man uttrycker att vargpopulationen ska vara mellan 170 och 270 vargar och att den bör vara i den lägre delen av intervallet. Dessutom ska förutsättningarna för ett samarbete med Norge i de frågorna utredas.

Anf. 27 HANS EKLIND (KD):

Herr talman! När ministern var i Örebro fick vi möjlighet att träffa ordföranden för Svenska Fåravelsförbundet. Hon lyfte fram den olust man känner och en hel del av de problem man har med vargen. En fråga som hon tog upp var att det behövs rovdjursavvisande stängsel, RAS. Trots att många av de vargangrepp som har skett under senare år har gjorts av så kallad vandringsvarg är det så att de som ska få bidrag måste bo i ett befintligt vargrevirsområde. Anser ministern att man behöver se över detta?

Anf. 28 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Herr talman! Jag tror att det är svårt för alla dem som inte lever av djurhållning att förstå vilket tryck det kan vara och hur det är att se delar av sin besättning förolyckas eller attackeras av varg. Det är självklart så att rovdjursavvisande stängsel är viktiga.

Det finns inget generellt förbud som säger att man måste vara i ett vargrevir för att få de här stängslen. Däremot är resurserna begränsade, och det måste vara sannolikheten som styr huruvida man får resurser eller inte. Men det finns nog anledning att titta på detta framöver.

Sveriges hållning till den iranska regimen

Anf. 29 FREDRIK MALM (L):

Herr talman! Jag har en fråga till utrikesminister Tobias Billström.

Det har nu gått 41 dagar sedan det stora upproret i Iran startade till följd av mordet på Jina Mahsa Amini. Vi ser i praktiken att Iran kan gå mot en ny revolution. Det är en helt annorlunda situation i Iran i dag än vad det var innan de här protesterna inleddes.

Vi ser också hur regimen slår ned protesterna med skoningslös brutalitet. Man skjuter rakt in i folkmassor, torterar människor hejdlöst och använder alla verktyg i sin verktygslåda för att kuva den iranska befolkningen.

Tyskland har alldeles nyligen aviserat att man kommer att ändra och revidera sin Iranpolitik och anta en avsevärt tuffare linje gentemot den iranska regimen. Man kommer att införa hårdare sanktioner, även mot familjemedlemmar till de ansvariga, och på andra sätt öka trycket på regimen i Teheran.

Vad avser Sverige att göra? Det är nu hög tid att vi ändrar vår Iranpolitik.

(Applåder)

Anf. 30 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Herr talman! Jag delar fullständigt Fredrik Malms upprördhet inför de scener som utspelar sig i Iran. Det är självklart att vi från regeringens sida tar det här på största allvar och fördömer de iranska myndigheternas våld mot dessa fredliga demonstranter, ett våld vi kan se i medierna.

Vi gör bedömningen att det är inom ramen för Europeiska unionen som Sverige har bäst förutsättningar att ge uttryck för den här upprördheten. Där kan vi också föra samtal med övriga EU-medlemsstater om vilka ytterligare åtgärder som eventuellt kan bli nödvändiga utöver de redan den

17 oktober beslutade sanktionerna. Det ser jag fram emot att diskutera med mina kollegor vid nästa utrikesministerråd.

Anf. 31 FREDRIK MALM (L):

Herr talman! Jag tackar utrikesministern så mycket för svaret. Det är mycket riktigt – tillsammans med alla våra vänner i Europeiska unionen blir självklart rösten och agerandet starkare.

Men det finns också aspekter där Sverige som enskilt land har en del problem gentemot Iran rent bilateralt, till exempel med omfattande spionage i landet. Det kan förekomma hot och trakasserier mot iranier som lever här och så vidare. Även för svensk del är det alltså viktigt att vi ändrar vår Iranpolitik.

Anf. 32 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Herr talman! Precis som Fredrik Malm säger finns det anledning att betrakta den här utvecklingen, som vi har sett under flera år. Det handlar till exempel om det vi kallar för flyktingspionage, spionage mot medborgare med bakgrund i Iran som befinner sig i Sverige. Vi tar det på stort allvar. Alla de aspekterna kommer att finnas med i de samtal som vi kommer att behöva ha. Det här är någonting som även övriga medlemsstater upplever i varierande grad. Frågan kommer att bevakas från regeringens sida.

De framtida försvarsutgifterna

Anf. 33 PETER HULTQVIST (S):

Herr talman! Min fråga går till försvarsminister Pål Jonson.

Ni hade ett vallöfte om 2 procent av bnp till försvarsutgifter 2025. Jag ansåg redan på den tiden att ni inte hade ett ordentligt underlag för det löftet. Nu är det 2026 som gäller. Vad har ni för underlag för det? Försvarsmakten presenterar sin rapport den 1 november. Vi har ett läge med ökad inflation och minskad köpkraft. Det är högtryck i materiellproduktionen runt om i Europa, vilket driver upp priserna, och vi har en osäkerhet kring bnp-utvecklingen. Hur ska ni hantera alla de här frågetecknen? Är det rimligt att tvärsäkert låsa sig vid 2026 som målår innan vi har sett Försvarsmaktens yttrande och innan det här är bearbetat i Försvarsberedningen?

Det här är svåra frågor. Jag vet det av egen djupt personlig erfarenhet. Hur har ni tänkt er detta? Är det klokt att tvärsäkert mållåsa?

Anf. 34 Försvarsminister PÅL JONSON (M):

Herr talman! Jag tackar försvarsministern – nej, ursäkta! Det var en betingad reflex. Jag tackar i all vördnad Peter Hultqvist för frågan. (Applåder)

Vi har sagt att målbilden är 2 procent till 2026. I våras fick vi ett underlag från Försvarsmakten. Där pratade man om 2 procent till 2028. Bristen i det underlag som vi fick av Försvarsmakten var att det byggde på att Sverige var militärt alliansfritt. Dimensioneringsgrunden har nu förändrats i och med att vi ska bli allierade.

Vår bedömning är att det kommer att kosta att bli medlemmar i Nato. Dels handlar det om att Nato har en förväntan att de allierade ska nå 2 procent av bnp till 2026, dels kommer det naturligtvis att finnas en kostnad för att skicka ned närmare 200 officerare till Natos ledningsstrukturer. Därför tar vi höjd för att vi kommer att behöva gå snabbare fram när vi ska få fram ett underlag till en inriktning av försvarsutgifterna.

Sedan kommer detta självfallet, Peter Hultqvist, att vara föremål för diskussion i Försvarsberedningen. Vi ser fram emot att kunna hitta en bred politisk överenskommelse i frågan inom ramen för Försvarsberedningen. (Applåder)

Gårdsförsäljning av alkohol

Anf. 35 PONTUS ANDERSSON (SD):

Herr talman! Min fråga går till landsbygdsminister Peter Kullgren.

Den 2 maj 2018 klubbade riksdagen med stöd av Sverigedemokraterna ett tillkännagivande till den dåvarande regeringen om möjligheten att bedriva gårdsförsäljning av alkohol i Sverige. En utredning om gårdsförsäljning har genomförts. Den släpptes 2021 och landade i att gårdsförsäljning av alkohol ska kunna tillåtas, om än i en något mer begränsad omfattning än vad jag och många andra hoppas på.

Det har nu gått snart fem år sedan riksdagens tillkännagivande och snart ett år sedan utredningen genomfördes. Men den dåvarande socialdemokratiska regeringen valde att inte gå vidare med frågan. Min fråga till landsbygdsministern lyder: Kommer den nya regeringen under mandatperioden att möjliggöra för gårdsförsäljning av alkohol?

Anf. 36 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Herr talman! Jag tackar så mycket för frågan. Detta är en fråga som har diskuterats länge. De tillkännagivanden som har getts har också värderat alkoholmonopolet som finns i Sverige. Nu har vi en utredning som har presenterats. Beskedet jag kan ge i dag är att detta kommer att beredas i Regeringskansliet enligt gängse rutiner. Förhoppningsvis ska vi kunna återkomma så snart som möjligt, som med mycket annat.

Samarbetsavtal med Iran

Anf. 37 HÅKAN SVENNELING (V):

Herr talman! Jina Amini, Nika Shakarami och Sarina Esmailzadeh är tre unga kvinnor som för alltid har skrivit in sig i historieböckerna för sin modiga kamp mot den iranska regimen. I över 40 dagar har det iranska folket demonstrerat och gjort motstånd mot en av världens mest auktoritära regimer i Iran.

I februari 2017 gjorde dåvarande statsminister Stefan Löfven tillsammans med utrikesministerns företrädare Ann Linde en mycket omdebatterad resa till Iran. Med sig hem från resan tog man fem undertecknade avtal om samarbete mellan demokratin Sverige och det totalitära Iran.

Jag undrar om den nya utrikesministern Tobias Billström, likt kvinnorna i Iran som klipper av sig sitt hår i protest mot regimen, är beredd att säga upp och klippa avtalen med den iranska regimen.

(Applåder)

Anf. 38 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Herr talman! Det blir kanske inte håret, eftersom det inte finns så mycket att klippa av. Det sagt med risk för att bli skämtsamt i en fråga med mycket stort allvar.

Nej, vi måste faktiskt se till saken på marken. Kvinnorna och de unga flickorna som demonstrerar i Iran är värda mycket stor respekt. Vi fördömer från regeringens sida det våld som utövas mot dem i alla delar.

Som jag sa tidigare är den viktiga frågan för oss från regeringens sida hur vi ser på vad man kan göra inom ramen för Europeiska unionen. Vi är alltid redo att ompröva bilaterala relationer med olika stater beroende på utvecklingen.

Men vi måste också göra det konserterat och fundera över hur övriga EU-medlemsstater betraktar utvecklingen. Därför vill jag först se hur diskussionerna kommer att äga rum på nästa utrikesråd innan jag uttalar mig definitivt om de här frågorna.

(Applåder)

Arbetskraftsinvandring och skogsbruk

Anf. 39 HELENA VILHELMSSON (C):

Herr talman! "Det svenska skogsbruket är centralt för svenskt klimatarbete. Den växande skogen är avgörande för den biologiska mångfalden. Regeringen kommer helhjärtat att stå upp för ett hållbart svenskt skogsbruk, med omsorg för kommande generationer. Skyddet för äganderätten ska stärkas inom vissa områden."

Detta är ett citat från regeringsförklaringen, vilket är glädjande. Tyvärr finns det inte så mycket mer att hämta i vare sig Tidöavtalet eller regeringsförklaringen om satsningen eller vad man menar med satsningen på skogsbruk eller landsbygd trots att detta var en valrörelse där alla talade om landsbygd, vilket är glädjande.

Däremot kan man se vissa förslag som försvårar. Det gäller försvårad arbetskraftsinvandring. Den bidrar med 34 miljarder kronor till bnp och 12 miljarder kronor i skatteintäkter. Förra året beviljades över 20 000 arbetstillstånd där en fjärdedel utgjordes av säsongarbete inom skogsbruk.

Min fråga till landsbygdsminister Peter Kullgren är: Att komma åt fusk och utnyttjandet av arbetskraft är bra, men görs det bäst genom att sätta åt dem som kommer hit och arbetar och att inte fokusera på företagen som fuskar?

Anf. 40 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Herr talman! Tack, Helena Vilhelmsson, för frågan!

Skogsbruket är verkligen centralt i svensk basindustri. Det är en enorm kolsänka som gör att vi kan bidra till att minska utsläpp och fånga in koldioxid på ett sätt som många andra europeiska länder inte kan.

Jag är väldigt glad att vi i Tidöavtalet och i regeringsförklaringen har nämnt skogen som en viktig del av vår basindustri för fortsatt utveckling. Skogsbruket kommer att vara en viktig del under överskådlig tid för oss.

Hur alla delar i Tidöavtalet och regeringsförklaringen implementeras behöver vi några mer dagar för att exakt komma tillbaka till än de åtta nio dagar som vi nu suttit vid makten.

Jag hoppas dock att vi tillsammans med Centerpartiet, som jag vet är djupt engagerat i lantbruksfrågor, skogsfrågor och så vidare, ska kunna ha ett bra samarbete framöver.

Trepartsöverenskommelsen och Turkiet som demokrati

Anf. 41 EMMA BERGINGER (MP):

Herr talman! Min fråga går till utrikesminister Billström.

Både han och statsministern har varit väldigt tydliga med att regeringen avser att fullfölja trepartsöverenskommelsen mellan Sverige, Turkiet och Finland. Utrikesministern har också tydligt uttalat att han anser att Turkiet är en demokrati.

Enligt underlag från Utrikesdepartementet urholkas i Turkiet respekten för de mänskliga rättigheterna, demokrati och rättsstatens principer fortlöpande. Den negativa utvecklingen fortsätter avseende yttrande-, press- och informationsfriheten med trakasserier av rättslig karaktär, frihetsberövanden samt hot och våld mot journalister. Turkiet klassas enligt Freedom House Index som not free och får enbart 32 av 100 möjliga poäng vad gäller mänskliga fri- och rättigheter.

Hur kan då utrikesminister Billström definiera Turkiet som en demokrati när Turkiet uppvisar så allvarliga demokratiska brister? Hur ska regeringen tillse att fullföljandet av trepartsöverenskommelsen inte kommer att hindra Sveriges förmåga att vara en stark röst för demokrati och mänskliga rättigheter?

Anf. 42 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Herr talman! Ja, Turkiet är en demokrati. Turkiet är en stat som har fria val och där regeringen har tillträtt på en legal väg.

Samtidigt när jag säger detta har jag aldrig varit tveksam till det faktum att Europeiska unionen enligt också har uttryckt oro över utvecklingen vad gäller de mänskliga rättigheterna, där det funnits allvarliga och auktoritära inslag.

Utvecklingen vad gäller de mänskliga rättigheterna är någonting vi följer nära. Det är naturligtvis också Turkiet väl medvetet om.
(Applåder)

Det nya nationella säkerhetsrådet

Anf. 43 ALEXANDRA ANSTRELL (M):

Herr talman! Jag har en fråga till försvarsminister Pål Jonson gällande nationellt säkerhetsråd.

I statsministerns regeringsförklaring aviserades att man skulle inrätta ett nationellt säkerhetsråd. Det är jättebra att säkerhetsfrågorna och vår förmåga att hantera det tilltagande hot som vi ändå ser i vår omvärld med

cyberattacker, kablar som saboteras och påverkanskampanjer mot Sverige tas på allvar.

Den förra regeringen hade ett säkerhetspolitiskt råd som hanterade viktiga säkerhetsfrågor. Vilken skillnad är det mot det nya säkerhetsrådet? Vilka andra frågor kommer att hanteras? Kommer man att jobba på något annorlunda sätt? Ministern kunde kanske utveckla det.

Anf. 44 Försvarsminister PÅL JONSON (M):

Herr talman! Tack, Alexandra Anstrell, för frågan!

Många av de hot, risker och sårbarheter som Sverige står inför innefattar såsom Alexandra Anstrell berörde cyberattacker och desinformation. Det kan gälla utländska direktinvesteringar eller kritisk infrastruktur. Det kan till och med handla om ett väpnat angrepp. Ett väpnat angrepp kan inte uteslutas.

Det är då väldigt viktigt att man kan hålla ihop många olika politikområden. Då är det ett värde att man har ett nationellt säkerhetsråd direkt under statsministern. Den stora skillnaden mellan det säkerhetspolitiska rådet, som den föregående regeringen har haft, och det förslag som vi nu har om ett nationellt säkerhetsråd är att det också ska ha en beredningsfunktion. Det ska ha en stående stab och ska kunna hålla ihop hela Regeringskansliets krisledningsarbete.

Till detta kommer också förslaget att man ska inrätta en ny tjänst som nationell säkerhetsrådgivare. Sverige behöver även en ny nationell säkerhetsstrategi som kan vara både dimensionerande och inriktande för myndigheters verksamhet.

(Applåder)

Stöd till Ukraina

Anf. 45 GUDRUN BRUNEGÅRD (KD):

Herr talman! Situationen i Ukraina är otroligt tuff såväl för civilbefolkningen som för dem som försvarar sitt oskyldigt angripna land. Rysslands anfallskrig går målmedvetet in för att förstöra viktig infrastruktur i syfte att öka befolkningens lidande. Både el- och matbrist hotar inför den stränga vintern. Dessutom råder stor brist på sjukvårdsmateriel.

I Tidöavtalet talas om att öka hjälpen till Ukraina. Med respekt för att regeringen tillträdde för bara en vecka sedan skulle jag vilja fråga vilka tankar regeringen har. På EU-håll talas alltmer om en Marshallplan för återuppbyggnad. Men vilken hjälp kan vi nu konkret ge akut och på något längre sikt för att lindra civilbefolkningens lidande och förhindra kollaps av nödvändig infrastruktur?

Anf. 46 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Herr talman! Det här är en oerhört angelägen fråga. Jag skulle säga att näst efter vår Natomedlemskapsansökan är det den viktigaste för regeringen på utrikesområdet. Jag ska säga till Gudrun Brunegård att regeringen prioriterar ett ökat stöd till Ukraina.

Tittar vi på vad vi redan har gett och beslutat sedan februari innebär det ett samlat värde på 5,2 miljarder kronor. Det gäller bland annat humanitärt stöd om 1 175 miljoner kronor, försvarsmateriel och ekonomiskt stöd till försvar på 3,1 miljarder kronor och icke minst återuppbyggnadsstöd på 170 miljoner kronor.

Därutöver tillkommer stöd via MSB och myndighetssamarbeten. Vi överväger mer stöd till Ukraina och har för avsikt att återkomma i den här frågan från regeringens sida. Det finns flera olika statsråd som har med den här frågan att göra, inte minst min kollega på Utrikesdepartementet, ministern för bistånd och utrikeshandel Johan Forssell.
(Applåder)

Vallöfte om sänkta drivmedelspriser

Anf. 47 ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S):

Herr talman! Flera av de partier som tillhör regeringsunderlaget var i valrörelsen väldigt tydliga vad gäller drivmedelskostnader vid pump. Det visade sig vara mer valretorik än regeringspraktik. I valrörelsen utlovade till exempel Kristdemokraterna en sänkning av priset med 9 kronor per liter diesel och 5 kronor per liter bensin. I dag gick en del av regeringsunderlaget ut med att det endast blir 1 krona billigare vid pump efter årsskiftet.

Herr talman! Min fråga går till landsbygdsminister Peter Kullgren, som jag för övrigt också naturligtvis gratulerar till sitt uppdrag. Hur tycker landsbygdsministern att Kristdemokraternas vallöfte till landsbygdsborna om 9 kronors sänkning av dieselpriiset och 5 kronors sänkning av bensinpriset rimmar med det vi fick veta i dag, nämligen att de ska sänkas med 1 krona vid årsskiftet?

Anf. 48 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Herr talman! Tack, riksdagsledamoten, för frågan! Jag tar över efter dig som landsbygdsminister i Sverige. Det finns mycket bra som är på gång – bra saker som vi naturligtvis ska fortsätta med och andra som vi kommer att ändra inriktning på. Det var mitt tack.

Vi har just tillträtt och har inte presenterat vår budget än. Men en sak som jag är säker på att riksdagsledamoten också har noterat är att vi kommer att förverkliga det som flera av partierna som nu ingår i regeringen eller regeringsunderlaget pratade om i valrörelsen: Vi kommer att sänka reduktionsplikten. Det är någonting som kommer att vara till gagn för människor som inte har något alternativ till bilen så länge vi inte kan producera biodrivmedel på ett sådant sätt att det inte ökar kostnaderna.
(Applåder)

Svenska åtgärder mot Irans regim

Anf. 49 MARKUS WIECHEL (SD):

Herr talman! Vi är många som gläds åt att vi har en ny regering i Sverige. Inte minst inom utrikespolitiken har vi sett hur Socialdemokraterna i regeringsställning utmärkt sig för att vara lama. Vi har sett hur man närmast blundat för förtrycket i Iran och fjäskat för dess ledare.

Mot bakgrund av detta har det också kommit olika krav på att till exempel terrorklassa det iranska revolutionsgardet, kalla hem ambassadpersonal och kalla upp den iranske ambassadören – alternativt införa hårdare nationella sanktioner.

Inte minst nu när det pågår en fredlig, efterlängtd revolution i Iran önskar jag att nye utrikesministern svarar på frågan: Vilka konkreta åtgärder kommer regeringen att vidta för att visa att den här regeringen står på det iranska folkets sida i kampen mot förtryckarregimen?

Anf. 50 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Herr talman! Som jag sagt tidigare under den här frågestunden är regeringen mycket noga med att kraftfullt fördöma det som nu äger rum i Iran. Vi bör på alla sätt och vis lämna stöd till de kämpande grupper av kvinnor och tjejer som är ute på gatorna och försöker åstadkomma en förändring av styrelseskicket bort från det auktoritära välde som mullorna upprätthållit.

Sverige och övriga EU har uttryckt tydligt stöd i den här frågan, men som jag sa tidigare i svaret på en annan fråga kommer jag att vilja se en diskussion äga rum i kretsen av EU-medlemsstater för att sätta så starkt tryck som möjligt.

Ensam är inte stark inom utrikespolitiken. Det är bra om man har vänner och kollegor som tycker likadant, och jag vill gärna höra vad mina vänner och kollegor tycker i kretsen av utrikesministrar när vi träffas på nästa utrikesministerråd.

(Applåder)

Välfärden på landsbygden

Anf. 51 KAJSA FREDHOLM (V):

Herr talman! Min fråga går till landsbygdsministern. Sverige är snabbt på väg in i en lågkonjunktur. Energikris, kraftig inflation, stigande räntor och utmanande kompetensbrist kommer särskilt att utsätta många små landsbygdskommuner som redan i dag brottas med att kunna hålla en bra kvalitet på välfärdstjänster och service till sina invånare.

Detta är kommuner som kommer att vara nödvändiga i den omställning som vi står inför, med tanke på de råvaror – och förädlingen av dessa – och den hållbara energi som behöver produceras. Min fråga är: Hur ser landsbygdsministern på det jag nu nämnt utifrån sitt område?

Anf. 52 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Herr talman! Jag tackar Kajsa Fredholm för frågan. Att hela landet ska fungera är naturligtvis oerhört viktigt för de flesta i den här kammaren, tror jag, och även för regeringen.

Även om det inte finns någon enskild del i Tidöavtalet som pekar på landsbygden – det kommer att komma, var så säker – finns det ändå en hel del saker som riktar in sig just på att det ska fungera bättre i hela landet. Ett sådant område är sjukvården, där vi har sett brister i landsbygdskommuner eller i ren glesbygd. Där måste vi se över hur vi kan öka tillgängligheten till en sådan basal sak som vård i hela landet.

Anf. 53 KATARINA TOLGFORS (M):

Herr talman! Min fråga, som går till utrikesminister Tobias Billström, lyder: Hur ser regeringens och UD:s prioriteringar ut inför det kommande EU-ordförandeskapet? Jag vore tacksam om ministern kunde säga några ord om det.

Frågestund

Anf. 54 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Herr talman! Det här är en angelägen fråga. Vi är på väg att axla ordförandeskapet i Europeiska unionen, och regeringen kommer att presentera Sveriges ordförandeskapsprogram i december.

Givet utvecklingen i omvärlden är det emellertid klart att utrikespolitiken kommer att vara central och att unionens stöd till Ukraina kommer att stå i fokus för oss som ordförande för unionen som helhet.

Det finns också, apropå Katarina Tolgfors frågeställning, annat som kommer att vara viktigt och som alltid är viktigt för oss i Sverige: samarbetet med våra internationella partner, till exempel, och frihandel likaså. Men, som sagt, detta är något som regeringen kommer att återkomma till med mer samlad information närmare inpå ordförandeskapet.
(Applåder)

EU-sanktioner mot Iran

Anf. 55 LARRY SÖDER (KD):

Herr talman! Vi har hört ganska mycket om Iran och den situation som råder i Iran just nu. Jag tycker att det förtjänar ett stort utrymme i den här frågestunden utifrån det vi ser. Listan av systematiska kränkningar är väldigt lång: Kvinnor tvingas bära slöja, människor fängslas utan rättegång, minoriteter förföljs och avfällighet från islam bestraffas hårt.

På många olika sätt kan vi säga att detta är något som vi som svensk stat behöver reagera på. Utrikesministern har sagt att han vill göra detta gemensamt med EU:s länder. Därför är min fråga till utrikesministern: Vilken bedömning gör utrikesministern när det gäller att kunna få med EU-kretsen på ytterligare sanktioner, och vill den svenska regeringen även driva på för en terrorklassning av det revolutionära rådet?
(Applåder)

Anf. 56 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Herr talman! Jag delar Larry Söders upprördhet, och jag har stor förståelse för att det i kammaren i dag ställs många frågor om detta. Det är helt naturligt, inte minst givet den stora iranska diasporan som vi har i Sverige.

Jag skulle därför vilja betona att anledningen till att det är så viktigt att vi gör detta konserterat tillsammans med övriga EU-medlemsstater är att vi behöver sätta så starkt tryck som möjligt på den iranska regeringen i de här frågorna. Det gör vi bäst när många medlemsstater talar med en och samma röst.

Därför är svaret på frågan att så fort vi vet mer om hur övriga medlemsstater ställer sig till detta har vi naturligtvis för avsikt att göra ett tydligt ställningstagande i de här frågorna. Vi har vår uppfattning klar från Sveriges sida: Det är viktigt med sanktioner och angeläget med dem som redan beslutades den 17 oktober. Sedan får vi se om ytterligare saker kan göras för att sätta press på den iranska regeringen och få stopp på övervåldet mot demonstranter som uppträder fredligt.
(Applåder)

Vinstuttag och en ny friskolelag

Anf. 57 LINUS SKÖLD (S):

Herr talman! Precis som flera tidigare frågeställare har jag en fråga om det defekta skolmarknadssystemet. Skulle ministern vägra svara på frågor om sin politik är det min uppfattning att hon gör fel i sin tjänsteutövning, och då får vi väl låta KU granska det.

När slotsavtalet presenterades välkomnades Liberalernas skiss till friskolelag av Academias vd. Det är klart att han ser hur friskolelagen skulle garantera fortsatt utdelning till aktieägarna. Hur menar skolministern att slotsavtalet med fortsatta skolköer och vinstuttag ska säkra att de skattepengar som avsätts till skolan verkligen går till elevernas undervisning?

Anf. 58 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L):

Herr talman! Den frågan svarar jag gärna på. I avtalet finns ju en rad åtgärder för att se till att friskolesektorn fungerar på ett bättre sätt. Bland annat kommer vi att ge tilläggsdirektiv till den utredning som just är tillsatt för att se till att man inte ska kunna ta ut vinst de första åren. Vi kommer också att se till att det blir en sanktionstrappa för de friskolor som inte sköter sig.

I andra ändan kommer vi också att se över möjligheterna till att få till stånd en nationell skolpeng, eller vad man ska kalla det, som naturligtvis också kommer att påverka friskolesektorn likväl som de kommunala skolorna i Sverige.

En strandskyddsreform

Anf. 59 MATS NORDBERG (SD):

Herr talman! Riksdagen fällde i våras den förra regeringens proposition om förenklat strandskydd. SD, M och KD röstade nej till propositionen, som vi ansåg inte gick tillräckligt långt.

Försök att lätta på strandskyddslagen har också tidigare gjorts, men de har haft liten effekt eftersom det har funnits möjligheter för myndigheter, framför allt länsstyrelser, att tolka regelverket i en alltför restriktiv riktning. Därför behöver en verklig strandskyddsreform vara mycket tydlig. Sverigedemokraterna har länge arbetat för detta.

Att kunna erbjuda vackra miljöer för byggande är en stor konkurrensfördel för våra landsbygdskommuner som de alltför länge inte har kunnat dra full nytta av. Vi vill därför snarast få till stånd ett nytt förenklat strandskydd, och vi vet att det målet delas av flera partier såväl inom som utanför

regeringsblocket. Därför är min fråga till landsbygdsministern: När kan vi förvänta oss en ny och effektivare proposition om förenklat strandskydd?

Prot. 2022/23:15
27 oktober

Anf. 60 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Herr talman! Jag tackar riksdagsledamoten för frågan. Just strandskyddsreglerna ligger på miljöministerns bord, men jag noterar att det är en fråga som har diskuterats flitigt i riksdagen. Men från regeringens sida kan jag bara konstatera att vi kommer att få återkomma till detta längre fram.

Frågestund

Försvarets personalförsörjning

Anf. 61 JÖRGEN BERGLUND (M):

Herr talman! Sverige befinner sig i det allvarligaste säkerhetsläget sedan andra världskriget. Det betyder att försvaret i Sverige måste rustas upp, vilket också sker. Bland annat har ett antal nya vapensystem införskaffats, och det är naturligtvis rätt sak att göra.

Men när det gäller Försvarsmaktens personal har det på senare tid kommit ganska oroväckande signaler om att det är svårt att rekrytera och behålla vissa personalkategorier. Det handlar om stridsflygare, tekniker och kontinuerligt anställda gruppbefäl, sjömän och soldater.

Ska den svenska försvarsförmågan stärkas krävs att vi har en välfungerande personalpolitik. Med anledning av detta skulle jag vilja fråga: Vilka åtgärder avser försvarsministern att vidta för att säkerställa att Försvarsmakten kan ha en välfungerande personalförsörjning?

Anf. 62 Försvarsminister PÅL JONSON (M):

Herr talman! Tack, Jörgen Berglund, för frågan! Försvarsmaktens största tillgång är dess personal. Jag känner igen den bild som Jörgen Berglund ger.

Det finns många förväntningar ute på förbanden. Man hör att det kommer mer pengar och mer resurser, men samtidigt har förbanden det rätt tufft där ute. Inte minst handlar det om kontinuerligt tjänstgörande soldater som går rätt hårt på grund av de beredskapsanpassningar som vi kontinuerligt gör mot bakgrund av det försämrade läget.

Personalförsörjningen är en av Försvarsmaktens största utmaningar. Samtidigt ska Försvarsmakten också växa geografiskt här hemma, med återetablering av fem nya regementen. Vi kommer också att skicka närmare 200 officerare till Natos ledningsstrukturer.

Jag konstaterar samtidigt att ÖB:s dagorder från den 18 augusti tar sikte på den här frågan och att Försvarsmakten i förra veckan aviserade att man kommer att se över löneläget för flygförare, för sjömän och för soldater. Jag välkomnar det initiativet.

(Applåder)

Obligatorisk förskola från fem års ålder

Anf. 63 ROSE-MARIE CARLSSON (S):

Herr talman! Jag har en fråga till skolministern. Tidigare ledde ministern en utredning för att få fler barn i förskolan. Ett av förslagen var obligatorisk förskola från fem års ålder.

Nu blev det inte på det sättet, men min fråga till ministern är: Håller ministern fast vid att vi ska ha obligatorisk förskola för alla från fem år, det vill säga förlängd skolplikt?

Anf. 64 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L):

Herr talman! Det finns inga sådana förslag, men jag kommer att återkomma med förslag som rör förskolans hela område. Jag tycker att en av de viktigaste delarna i skolpolitiken är att få en förskola dit många barn vill komma och som håller en god och bra kvalitet. Jag tror att det är viktigt också för resultaten i skolan framöver. Men jag avser alltså att komma tillbaka till de viktiga förskolefrågorna.

(Applåder)

Tillgången till bilbesiktning

Anf. 65 ERIC PALMQVIST (SD):

Herr talman! Sedan bilbesiktningen avreglerades har möjligheterna att besiktiga sin personbil ökat i delar av landet samtidigt som situationen påtagligt har försämrats på andra håll. I delar av landet ser vi hur bristen på personal, i synnerhet sådan som har behörighet för andra fordonsslag än personbil, gör att det inte går att få sitt fordon besiktigt över huvud taget om man inte är beredd att färdas tiotals mil för detta. På en del orter är kötiderna för samtliga fordonsslag månadslånga.

Privatpersoner, kommuner och företag tvingas i dag att välja mellan att trotsa körförbud och att avsätta en hel dag för att besiktiga på annan ort. Det är inte rimligt att något som vi kräver av Sveriges fordonsägare inte erbjuds på ett likvärdigt sätt i alla delar av landet. Min fråga till landsbygdsminister Peter Kullgren är därför: Avser landsbygdsministern att vidta åtgärder som undanröjer risken att straffas för fordonsägare som gjort vad de kunnat? De ska ju inte straffas för att det på vissa håll inte går att leva upp till lagen. Och har ministern någon långsiktig plan för hur problemet ska avhjälpas?

Anf. 66 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Herr talman! Även om frågan kanske inte omedelbart anknyter till mitt område ska jag försöka säga något generellt om det.

Det är klart att det inte är bra när service inte fungerar. Vi behöver titta på detta om det framkommer att de kontrollstationer som finns för att vi ska ha säkra fordon och så vidare inte fungerar. Men i övrigt är det svårt för mig att uttala mig om detta, utan frågan får riktas till andra statsråd som har just detta i sitt ansvarsområde.

Anf. 67 MAGDALENA SCHRÖDER (M):

Herr talman! En av regeringens absolut viktigaste uppgifter är att leda Sverige till att bli fullvärdig medlem i Nato. Ett svenskt Natomedlemskap kommer inte bara att stärka Sveriges säkerhet, utan Sverige kommer som medlem i Nato tillsammans med Finland att bidra till ökad säkerhet och frihet i samtliga Natoländer. Kan utrikesministern berätta om hur anslutningsprocessen och vägen till ett fullvärdigt medlemskap i Nato fortskrider och vilka åtgärder regeringen kommer att vidta för att skynda på processen?

Frågestund

Anf. 68 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Herr talman! Jag tackar så mycket för frågan. Sverige har ett långt och nära partnerskap med Nato och har som partnerland också bidragit till alla Natos globala insatser – Afghanistan, Irak och Kosovo.

Det arbete som vi nu genomför bygger naturligtvis på dessa erfarenheter och det faktum att Sverige ska agera i enlighet med de förpliktelser som följer av vårt medlemskap, inklusive Natos kärnvapendoktrin. Men vi kommer också med ett antal väldigt positiva delar till Nato. Vi kommer att bidra till att Nato blir en bättre militärallians.

Arbetet fortskrider nu och forceras. Det sker i tandem med Finland i enlighet med det trilaterala memorandum som Sverige, Finland och Turkiet har undertecknat. Alla villkor som finns i detta trilaterala memorandum kommer naturligtvis att uppfyllas. Vi ser fram emot att kunna gå mot en ratificering i alla medlemsstater i Nato så småningom och slutligen kunna ansluta till Washingtonfördraget och bli fullvärdiga medlemmar i Nato under den här regeringen.

(Applåder)

Stöd till det iranska folket

Anf. 69 LAWEN REDAR (S):

Herr talman! I över 40 dagar har protesterna i Kurdistan, Baluchistan och Iran pågått. Med risk för sina liv protesterar nu skolflickor och universitetsstudenter. Arbetare strejkar, och Iran är i gungning.

Jina Aminis öde har blivit symbolen för den islamistiska diktaturen i Iran, men hennes öde är också katalysatorn för den protestvåg av miljontals människor som nu manifesterar mot förtrycket i Iran.

Statsminister Ulf Kristersson uttryckte i regeringsförklaringen att Iran är en angelägenhet för den här regeringen. Sanktionsbeslut har fattats av EU, men iranska folket behöver stöd här och nu.

Utrikesministern har uttryckt här i dag att man är beredd att vidta åtgärder tillsammans med sina EU-ministerkollegor, men min fråga är: Kommer utrikesministern på eget bevåg att ta egna initiativ för att vara pådrivande för att ge stöd till det iranska folket?

(Applåder)

Anf. 70 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Herr talman! Jag tackar så mycket för frågan från Lawen Redar. Jag delar fullkomligt den upprördhet som många känner när de ser bilderna som kablas ut från Irans städer och gator, där människor, fredliga demonstranter, utsätts för detta övervåld. Vi tar det på djupaste allvar från regeringens sida.

Samtidigt måste det sägas att ensam inte är stark. Det är i en konserterad hantering av de här frågorna inom ramen för Europeiska unionen som vi kan lägga tyngd i vågskålen och påverka regimen i Iran. Vi förutser inte heller från regeringens sida något snabbt slut på de hemskheter som vi ser utspelas i Iran och på detta övervåld. Därför är det viktigt att beväpna sig med tålamod från vår sida i förhållande till att arbeta med Europeiska unionen som ett verktyg kring dessa frågor. Vi måste åstadkomma en långsiktig förändring till det bättre när det gäller situationen för mänskliga rättigheter och demokrati i Iran. Och det gör vi som sagt var bäst i samspel med våra kollegor inom Europeiska unionen och som medlemsstat i EU.
(Applåder)

Skyddet av energiförsörjningen

Anf. 71 LARS WISTEDT (SD):

Herr talman! Min fråga går till försvarsministern. Svenska kraftnät och företrädare för Energimyndigheten och inte minst Säkerhetspolisen har framhållit en ökad hotbild, framför allt mot vår energiförsörjning. Samtidigt påpekas att de företag som ska stå för energiförsörjningen mer ska ansvara för sitt eget skydd. Detta hämmas av en resursbrist. Det finns inte tillräckligt med utbildad personal som har tillräckligt god lokalkännedom.

Då är min fråga till försvarsministern: Kan Försvarsmakten på något sätt, till exempel genom frivilligförsvaret, stödja de sektorer som är mest kritiska när det gäller vår nationella energiförsörjning? Har statsrådet på något sätt övervägt att till exempel återinföra driftvärnet, som lades ned 2004, och/eller beredskapspolisen?

Anf. 72 Försvarsminister PÅL JONSON (M):

Herr talman! Jag tackar för frågan. I huvudsak ligger säkerhetsskyddsfrågor under Säkerhetspolisen och justitieministern. Men jag fick också frågan kopplad till beredskapspolisen och den särskilda beredskapspolisen. Jag kan konstatera att Försvarsberedningen har föreslagit att den ska återinföras. Det är också något som vi tittar över och bedömer just nu.

När det kommer till ökade hot mot kritisk infrastruktur är energiområdet ett område som är utpekad. Det finns också ett rätt omfattande EU- och Natosamarbete på detta område som vi kommer att följa noggrant, vill jag understryka.

Riskerna, hoten och sårbarheterna när det gäller energisystemet kommer att växa. Jag kan konstatera att man till exempel har genomfört vissa anpassningar kopplat till de svenska kärnkraftverken. Ifall Försvarsmakten kan bidra i detta arbete är jag öppen för det, men jag har inget konkret förslag just nu.
(Applåder)

Anf. 73 ANN-SOFIE ALM (M):

Herr talman! Min fråga går till utrikesminister Tobias Billström. Finlands sak är vår. Så har det varit med vårt systerland i öster. Så är det också i vår ansökan till Nato, och så kommer det att fortsätta att vara.

Jag är mycket stolt över hur vi håller ihop i Norden. Det är mycket värdefullt, inte minst i det säkerhetspolitiska läge som vi faktiskt befinner oss i just nu.

I vårt gemensamma närområde runt Östersjön ligger även våra likasinnade vänner Estland, Lettland och Litauen. Man skulle kunna hävda att dessa tre är de mest utsatta länderna i vår gemenskap i och med deras omedelbara närhet till Ryssland.

Min fråga är: Hur avser regeringen och utrikesministern att utveckla relationerna med våra tre baltiska syskonländer, med vilka vi inte enbart delar gemensamt geografiskt utrymme utan också gemensamma värderingar?

Anf. 74 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Herr talman! Jag tackar Ann-Sofie Alm för frågan. Detta är helt riktigt. Min första resa utrikes som utrikesminister gick till Finland. Min andra resa kommer att gå till Tallinn för att markera precis den förändring av den svenska utrikespolitiken som vi vill ha från regeringens sida.

Ett nära samarbete med våra baltiska grannar är en prioritering för regeringen. Vi delar geografi. Vi delar intressen. Vi delar värderingar. Vi är alla medlemmar i EU och förhoppningsvis snart också i Nato. Det är därför naturligt att bredda och fördjupa relationerna inom såväl det utrikespolitiska området som det säkerhetspolitiska området vad gäller försvarsfrågor, vad gäller ekonomi och handel och vad gäller mellanmännsliga kontakter.

Och, som sagt var, jag har redan haft mina första samtal med alla mina baltiska motsvarigheter och planerar att besöka dessa länder så snart det är möjligt.

(Applåder)

Brott mot mänskliga rättigheter i Iran

Anf. 75 KADIR KASIRGA (S):

Herr talman! Min fråga går till utrikesministern. I går samlades tusentals människor över hela Iran för att hedra minnet av Jina Mahsa Amini. Hon mördades brutalt vid 22 års ålder för 40 dagar sedan av den iranska moralpolisen för att hon inte hade täckt håret enligt hijabreglerna.

Mordet på iranskkurdiska Jina har återigen aktualiserat den iranska regimens brutalitet och väckt stark avsky i omvärlden. Kvinnorna i Iran är fast beslutna att ta kontroll över sina rättigheter, även om det innebär att de gör det med sina egna liv som insats. De ropar ut jin, jīyan, azadi – som betyder kvinna, liv och frihet – i sin kamp för rättvisa och jämlikhet.

Herr talman! Sverige har varit jättebra som land när det gäller ansvarsutkrävande mot länder som har begått brott mot mänskliga rättigheter. Då

Frågestund

är min fråga: Tänker utrikesministern ta initiativ i denna fråga när det gäller brott mot mänskliga rättigheter och ställa Iran till svars?

Anf. 76 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Herr talman! Jag tackar Kadir Kasirga för frågan. Inga ord är tillräckligt starka för att beskriva den upprördhet som vi känner när vi ser tapperheten och modet hos demonstranterna på gatorna i Teheran och andra städer runt om i Iran.

Naturligtvis fördömer regeringen kraftfullt de iranska myndigheternas våld mot fredliga demonstranter. Just därför är det viktigt att vi tillsammans med övriga medlemsstater i Europeiska unionen för en dialog om vilka ytterligare åtgärder som kan genomföras för att påverka den iranska regimen till att avstå från våld mot sina egna medborgare och tillåta fria och fredliga demonstrationer och också förbättra de mänskliga rättigheterna i det här landet.

Den diskussionen avser vi att fortsätta föra inom ramen för Europeiska unionen, för det är där som vi har möjligheten att gemensamt och konserverat frambära våra argument med kraft och övertygelse.

Tribunal för ryska krigsbrott

Anf. 77 BORIANA ÅBERG (M):

Herr talman! På oktobersessionen antog Europarådets parlamentariska församling en resolution om att påskynda inrättandet av en särskild tribunal för att utkräva ansvar från Ryska federationen och dess ledning för kriget mot Ukraina och för alla brott mot de mänskliga rättigheterna som har begåtts.

Min fråga till utrikesminister Tobias Billström är: Vilka initiativ avser regeringen att ta för att påskynda inrättandet av en särskild tribunal?

Anf. 78 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Herr talman! Tack till Borian Åberg för frågan!

Regeringen ser positivt på initiativ som effektivt kan bidra till ansvarsutkrävande, inklusive på högsta nivå, för internationella brott som har begåtts under Rysslands aggression. Våldsförbudet är ju en av folkrättens mest centrala regler, och att ICC, alltså den internationella brottmålsdomstolen, inom ramen för Ukrainautredningen för närvarande inte kan åtala för aggressionsbrottet är frustrerande. Sverige stöder därför initiativet att inrätta en ad hoc-tribunal eller annan mekanism med jurisdiktion vad gäller aggressionsbrottet.

Det är ett antal frågor som behöver analyseras innan en sådan tribunal kan inrättas. Det behöver vi göra närmare. Men att det finns ett brett internationellt stöd är också centralt för att kunna möjliggöra detta. Vi har för avsikt att bevaka frågan noga från den svenska regeringens sida.

(Applåder)

Anf. 79 DENIS BEGIC (S):

Herr talman! Sedan Rysslands invasion av Ukraina är vi alla oroliga för vad nästa steg för den maktlystna regimen i Ryssland kan vara. Både Ryssland och Kina har stort ekonomiskt inflytande i länder på västra Balkan, och det hotar stabiliteten inte bara på Balkan utan även i hela Europa.

För att minska påverkan är det viktigt att länder på västra Balkan får känna att Europa står bakom dem. Länder som Nordmakedonien och Albanien har gjort allt EU bett dem att göra. Ändå blockeras de. När man inte blir insläppt trots alla åtgärder man gjort betyder det att människorna där förlorar förtroendet för EU. Det är ingen bra signal för länder som vill komma in, till exempel Bosnien och Hercegovina samt Montenegro.

Min oro ligger i det faktum att några av dessa nu närmar sig Ryssland och Kina i stället för Europa. Därför vill jag fråga utrikesministern hur han och regeringen ser på situationen på västra Balkan och om han delar den oro jag beskriver. Kommer regeringen aktivt att jobba med frågan inför ordförandeskapet?

Frågestund

Anf. 80 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Herr talman! Tack till Denis Begic för frågan!

Regeringen följer mycket noggrant utvecklingen i de här länderna. Vi tycker också att det är angeläget att de processer som pågår, där de olika staterna som har sökt ett närmande till Europeiska unionen är ålagda att uppfylla vissa kriterier och villkor, löper på.

Inför ordförandeskapet förutser jag många intressanta diskussioner kring frågorna om hur EU ska kunna upprätthålla bra kontakter med de här staterna och också påverka utvecklingen i dem i en riktning som kommer att göra det möjligt för dem att närma sig Europeiska unionen.

De här dialogerna äger naturligtvis rum på flera olika områden. En del av dem är jag som utrikesminister totalansvarig för i regeringen, annat faller på andra ministrar som till exempel justitieministern när det gäller RIF-frågorna.

Därför kan jag inte i dag, här och nu, lämna ett samlat svar på de här frågorna, men det är helt riktigt som Denis Begic säger att den här frågan kommer att behövas ses i ljuset av de processer som kommer oss till handa när vi tar över ordförandeklubban i Europeiska unionen efter årsskiftet.

En förändring av EU:s Iranpolitik

Anf. 81 AZADEH ROJHAN (S):

Herr talman! Jag vill inleda med att gratulera Tobias Billström till utnämningen till utrikesminister.

Som utrikesministern har hört under dagens frågestund finns det många som engagerar sig i frågan gällande Iran och situationen för det iranska folket. Inte nog med att det iranska folket har levt under förtryck i över 40 år – nu får de också utstå en extrem brutalitet från den islamiska regimen med anledning av att de är ute och protesterar och kräver frihet och vill bli av med det förtryck som de levt under.

Utrikesministern har ett flertal gånger hänvisat till EU och sagt att det är inom ramen för EU som vi kan vara med och driva på en förändrad Iranpolitik och på något sätt hålla Iran ansvarigt för det som sker i landet nu. Jag hoppas att utrikesministern kommer att stå fast vid de orden och driva på för en förändrad Iranpolitik. Vi vill gärna se en sådan.

Vad krävs för att Sverige ska vara drivande just i att vi får en annan Iranpolitik? Vad krävs för att den iranska regimen ska kunna hållas ansvarig för det förtryck som har pågått i 40 år men också för de dåd som de begår i dag?

(Applåder)

Anf. 82 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Herr talman! Jag vill börja med att tacka Azadeh Rojhan för frågan. Ingen kan stå oberörd inför de scener som utspelar sig i Iran. Det har jag sagt flera gånger i den här kammaren, och jag gläds mycket åt den uppslutning som finns brett parlamentariskt för det iranska folkets sak. Det är någonting som besjälar även den regering som jag ingår i.

Man ska också se på frågan från det perspektiv som jag har nämnt tidigare, nämligen att vi måste föra den här diskussionen gemensamt i Europeiska unionen. Det är bara där vi har möjligheten att utöva ett sådant tryck på den iranska regimen att vi både kan få ett stopp på våldet och få till stånd en utveckling där demonstranter får lov att fritt uttrycka sin mening och där det iranska folket sist och slutligen får lov att fritt avgöra sitt öde helt enligt de principer som vi vill se tillämpas när det gäller även andra stater.

Mitt korta svar är att vi kommer att bevaka den här frågan inom ramen för Europeiska unionen. Jag förutser en lång diskussion eftersom det inte kommer att bli något snabbt slut på utvecklingen i Iran som vi kan se.

(Applåder)

Frågestunden var härmed avslutad.

§ 7 Anmälan om ersättare för statsråd

Förste vice talmannen anmälde att *Jennie Wernäng* (M) inträtt som ersättare för statsrådet *Camilla Waltersson Grönvall* (M) från och med den 25 oktober och tills vidare.

§ 8 Anmälan om ersättare

Förste vice talmannen anmälde att *Marielle Lahti* (MP) skulle tjänstgöra som ersättare för *Linus Lakso* (MP) under tiden för hans ledighet den 1 november 2022–30 juni 2023 och att *Bassem Nasr* (MP) skulle tjänstgöra som ersättare för *Rasmus Ling* (MP) under tiden för hans ledighet den 7 november 2022–7 maj 2023.

Förste vice talmannen meddelade
att *Oliver Andersson* (M) avsagt sig uppdraget som ersättare i riksdagen,
att *Ida Drougge* (M) avsagt sig uppdraget som ledamot i konstitutionsutskottet,
att *Helena Bouveng* (M) avsagt sig uppdraget som ledamot i skatteutskottet,
att *Hans Wallmark* (M) avsagt sig uppdragen som ledamot i utrikesutskottet och som ersättare i riksdagsstyrelsen,
att *Arin Karapet* (M) avsagt sig uppdraget som ledamot i socialförsäkringsutskottet,
att *John E Weinerhall* (M) avsagt sig uppdraget som ledamot i kulturutskottet,
att *Marie-Louise Hänel Sandström* (M) avsagt sig uppdragen som ledamot i kulturutskottet och som suppleant i utbildningsutskottet,
att *Jesper Skalberg Karlsson* (M) avsagt sig uppdragen som ledamot i utbildningsutskottet och som suppleant i socialutskottet,
att *Lars Beckman* (M) avsagt sig uppdraget som ledamot i arbetsmarknadsutskottet,
att *Mattias Karlsson* i Luleå (M) avsagt sig uppdragen som suppleant i finansutskottet och i skatteutskottet,
att *Marie Nicholson* (M) avsagt sig uppdraget som suppleant i skatteutskottet,
att *Charlotte Nordström* (M) avsagt sig uppdraget som suppleant i justitieutskottet,
att *Fredrik Kärrholm* (M) avsagt sig uppdraget som suppleant i civilutskottet,
att *Susanne Nordström* (M) avsagt sig uppdraget som suppleant i utrikesutskottet,
att *Oskar Svärd* (M) avsagt sig uppdraget som suppleant i försvarsutskottet,
att *Emma Ahlström Köster* (M) avsagt sig uppdragen som suppleant i kulturutskottet och i utbildningsutskottet,
att *Peter Ollén* (M) avsagt sig uppdraget som suppleant i kulturutskottet,
att *Jan Riise* (MP) avsagt sig uppdraget som suppleant i trafikutskottet,
att *Oliver Rosengren* (M) avsagt sig uppdraget som suppleant i trafikutskottet,
att *Marléne Lund Kopparklint* (M) avsagt sig uppdraget som suppleant i miljö- och jordbruksutskottet,
att *Helena Storckenfeldt* (M) avsagt sig uppdraget som suppleant i miljö- och jordbruksutskottet,
att *Camilla Brunsberg* (M) avsagt sig uppdraget som suppleant i näringsutskottet samt
att *Carl B Hamilton* (L) avsagt sig uppdraget som suppleant i riksbanksfullmäktige.

Kammaren biföll dessa avsägelse.

§ 10 Anmälan om kompletteringsval

Förste vice talmannen meddelade

att Moderaternas partigrupp anmält Lars Johnsson som ledamot i konstitutionsutskottet och som suppleant i trafikutskottet, Ida Drougge som ledamot i finansutskottet, Fredrik Ahlstedt och Marie Nicholson som ledamöter i skatteutskottet, Charlotte Nordström som ledamot i justitieutskottet, Lars Beckman som ledamot i civilutskottet, John E Weinerhall som ledamot i utrikesutskottet, Helena Bouveng som ledamot i försvarsutskottet, Magnus Resare som ledamot i socialförsäkringsutskottet, Jesper Skalberg Karlsson som ledamot i socialutskottet, Emma Ahlström Köster och Peter Ollén som ledamöter i kulturutskottet, Marie-Louise Hänel Sandström som ledamot i utbildningsutskottet, Marlène Lund Kopparklint och Helena Storckenfeldt som ledamöter i miljö- och jordbruksutskottet, Arin Karapet som ledamot i arbetsmarknadsutskottet, Adam Reuterskiöld som suppleant i finansutskottet, Crister Carlsson som suppleant i skatteutskottet, Fredrik Kärrholm som suppleant i justitieutskottet, Jennie Wernäng som suppleant i civilutskottet, Katarina Tolgfors och Hans Wallmark som suppleanter i utrikesutskottet, Camilla Brunsberg som suppleant i försvarsutskottet, Carl Nordblom som suppleant i kulturutskottet, Oliver Rosengren som suppleant i utbildningsutskottet, Johanna Hornberger som suppleant i miljö- och jordbruksutskottet, Anna af Sillén som suppleant i näringsutskottet, Mattias Karlsson i Luleå och Jessica Rosencrantz som ledamöter i riksdagsstyrelsen, Louise Meijer som ledamot i Domarnämnden och Noria Manouchi som ersättare i riksdagsstyrelsen samt

att Miljöpartiets partigrupp anmält Katarina Luhr som suppleant i trafikutskottet, Marielle Lahti som suppleant i finansutskottet, i skatteutskottet och i näringsutskottet under Linus Laksos ledighet samt Bassem Nasr som suppleant i justitieutskottet under Rasmus Lings ledighet.

Förste vice talmannen förklarade valda till

ledamot i konstitutionsutskottet

Lars Johnsson (M)

ledamot i finansutskottet

Ida Drougge (M)

ledamöter i skatteutskottet

Fredrik Ahlstedt (M)

Marie Nicholson (M)

ledamot i justitieutskottet

Charlotte Nordström (M)

ledamot i civilutskottet

Lars Beckman (M)

ledamot i utrikesutskottet

John E Weinerhall (M)

ledamot i försvarsutskottet
Helena Bouveng (M)

Prot. 2022/23:15
27 oktober

ledamot i socialförsäkringsutskottet
Magnus Resare (M)

ledamot i socialutskottet
Jesper Skalberg Karlsson (M)

ledamöter i kulturutskottet
Emma Ahlström Köster (M)
Peter Ollén (M)

ledamot i utbildningsutskottet
Marie-Louise Hänel Sandström (M)

ledamöter i miljö- och jordbruksutskottet
Marléne Lund Kopparklint (M)
Helena Storckenfeldt (M)

ledamot i arbetsmarknadsutskottet
Arin Karapet (M)

suppleant i finansutskottet
Adam Reuterskiöld (M)

suppleant i skatteutskottet
Crister Carlsson (M)

suppleant i justitieutskottet
Fredrik Kärrholm (M)

suppleant i civilutskottet
Jennie Wernäng (M)

suppleanter i utrikesutskottet
Katarina Tolgfors (M)
Hans Wallmark (M)

suppleant i försvarsutskottet
Camilla Brunsberg (M)

suppleant i kulturutskottet
Carl Nordblom (M)

suppleant i utbildningsutskottet
Oliver Rosengren (M)

suppleanter i trafikutskottet
Lars Johnsson (M)
Katarina Luhr (MP)

suppleant i miljö- och jordbruksutskottet
Johanna Hornberger (M)

suppleant i näringsutskottet
Anna af Sillén (M)

ledamöter i riksdagsstyrelsen
Mattias Karlsson i Luleå (M)
Jessica Rosencrantz (M)

ersättare i riksdagsstyrelsen
Noria Manouchi (M)

Förste vice talmannen förklarade vald *under tiden den 1 november 2022–30 juni 2023* till

suppleant i finansutskottet
Marielle Lahti (MP)

suppleant i skatteutskottet
Marielle Lahti (MP)

suppleant i näringsutskottet
Marielle Lahti (MP)

Förste vice talmannen förklarade vald *under tiden den 7 november 2022–7 maj 2023* till

suppleant i justitieutskottet
Bassem Nasr (MP)

Förste vice talmannen förklarade vald *under tiden den 27 oktober–31 december* till

ledamot i Domarnämnden
Louise Meijer (M)

§ 11 Anmälan om vice ordförande i utskott

Förste vice talmannen anmälde att *Erik Ottoson* (M) valts till vice ordförande i konstitutionsutskottet från och med den 25 oktober.

§ 12 Anmälan om subsidiaritetsprövning

Förste vice talmannen anmälde att utdrag ur prot. 2022/23:4 för tisdagen den 25 oktober i ärende om subsidiaritetsprövning av EU-förslag hade kommit in från socialförsäkringsutskottet.

Följande dokument hänvisades till utskott:

EU-dokument

COM(2022) 454 till trafikutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 19 december.*

COM(2022) 539 till skatteutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 11 januari 2023.*

§ 14 Bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Propositioner

2022/23:7 En paneuropeisk privat pensionsprodukt

2022/23:8 Fondfaktablad och tidsfrist vid delning av en fond

2022/23:9 Stark kundautentisering vid fakturabetalningar online

2022/23:10 Rätt till betalkonto i fler banker

§ 15 Anmälan om fråga för skriftligt svar

Följande fråga för skriftligt svar hade framställts:

den 26 oktober

2022/23:11 Kulturskolan

av *Linus Sköld* (S)

till kulturminister *Parisa Liljestrand* (M)

§ 16 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 26 oktober

2022/23:3 Översyn av lagstiftningen om spridningstillstånd

av *Rickard Nordin* (C)

till försvarsminister *Pål Jonson* (M)

2022/23:2 Paus i miljöprovningen av vattenkraft

av *Rickard Nordin* (C)

till statsrådet *Romina Pourmokhtari* (L)

2022/23:5 Sanktioner mot kommuner som inte tar emot kvotflyktingar

av *Rasmus Ling* (MP)

till statsrådet *Maria Malmer Stenergård* (M)

2022/23:4 En mer hållbar finansmarknad

av *Rasmus Ling* (MP)

till statsrådet Niklas Wykman (M)

2022/23:1 Förenklad fakturering i samband med årsskifte för det gröna avdraget

av *Rickard Nordin* (C)

till finansminister Elisabeth Svantesson (M)

§ 17 Kammaren åtskildes kl. 15.24.

Sammanträdet leddes av förste vice talmannen.

Vid protokollet

ANNALENA HANELL

/Olof Pilo

§ 1 Val till riksdagens råd för Riksrevisionen	1
§ 2 Val av ledamöter i riksdagens råd för Riksrevisionen	3
§ 3 Val av suppleanter i riksdagens råd för Riksrevisionen.....	3
§ 4 Val av ordförande i riksdagens råd för Riksrevisionen.....	4
§ 5 Val av vice ordförande i riksdagens råd för Riksrevisionen	4
Ajournering.....	4
Återupptaget sammanträde.....	4
§ 6 Frågestund.....	4
Anf. 1 FÖRSTE VICE TALMANNEN.....	4
Högbkostnadsskyddet och drivmedelspriserna	4
Anf. 2 LENA HALLENGREN (S).....	4
Anf. 3 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M)	5
Anf. 4 LENA HALLENGREN (S).....	5
Anf. 5 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M)	5
EU:s åtgärder mot illegal migration	6
Anf. 6 LUDVIG ASPLING (SD).....	6
Anf. 7 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M)	6
Anf. 8 LUDVIG ASPLING (SD).....	6
Avskaffande av privatägda skolor.....	6
Anf. 9 DANIEL RIAZAT (V).....	6
Anf. 10 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L)	7
Anf. 11 DANIEL RIAZAT (V).....	7
Anf. 12 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L)	7
Situationen i Iran	7
Anf. 13 ALIREZA AKHONDI (C).....	7
Anf. 14 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M)	7
Anf. 15 ALIREZA AKHONDI (C).....	8
Anf. 16 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M)	8
Vinstförbud i skattefinansierade skolor	8
Anf. 17 CAMILLA HANSÉN (MP)	8
Anf. 18 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L)	8
Anf. 19 CAMILLA HANSÉN (MP)	9
Anf. 20 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L)	9
Regeringens politik för det civila försvaret	9
Anf. 21 LARS PÜSS (M).....	9
Anf. 22 Försvarsminister PÅL JONSON (M)	9
Anf. 23 LARS PÜSS (M).....	10
Anf. 24 Försvarsminister PÅL JONSON (M)	10
En minskad vargstam.....	10
Anf. 25 HANS EKLIND (KD).....	10
Anf. 26 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD).....	10
Anf. 27 HANS EKLIND (KD).....	11
Anf. 28 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD).....	11
Sveriges hållning till den iranska regimen	11
Anf. 29 FREDRIK MALM (L)	11
Anf. 30 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M)	11

Anf. 31 FREDRIK MALM (L).....	12
Anf. 32 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M).....	12
<i>De framtida försvarsutgifterna.....</i>	<i>12</i>
Anf. 33 PETER HULTQVIST (S).....	12
Anf. 34 Försvarsminister PÅL JONSON (M).....	12
<i>Gårdsförsäljning av alkohol.....</i>	<i>13</i>
Anf. 35 PONTUS ANDERSSON (SD)	13
Anf. 36 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	13
<i>Samarbetsavtal med Iran.....</i>	<i>13</i>
Anf. 37 HÅKAN SVENNELING (V)	13
Anf. 38 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M).....	14
<i>Arbetskraftsinvandring och skogsbruk</i>	<i>14</i>
Anf. 39 HELENA VILHELMSSON (C)	14
Anf. 40 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	14
<i>Trepartsöverenskommelsen och Turkiet som demokrati</i>	<i>15</i>
Anf. 41 EMMA BERGINGER (MP).....	15
Anf. 42 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M).....	15
<i>Det nya nationella säkerhetsrådet.....</i>	<i>15</i>
Anf. 43 ALEXANDRA ANSTRELL (M)	15
Anf. 44 Försvarsminister PÅL JONSON (M).....	16
<i>Stöd till Ukraina</i>	<i>16</i>
Anf. 45 GUDRUN BRUNEGÅRD (KD)	16
Anf. 46 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M).....	16
<i>Vallöfte om sänkta drivmedelspriser</i>	<i>17</i>
Anf. 47 ANNA-CAREN SÅTHERBERG (S)	17
Anf. 48 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	17
<i>Svenska åtgärder mot Irans regim.....</i>	<i>17</i>
Anf. 49 MARKUS WIECHEL (SD).....	17
Anf. 50 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M).....	18
<i>Välfärden på landsbygden.....</i>	<i>18</i>
Anf. 51 KAJSA FREDHOLM (V).....	18
Anf. 52 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	18
<i>Prioriteringar inför ordförandeskapet i EU</i>	<i>19</i>
Anf. 53 KATARINA TOLGFORS (M)	19
Anf. 54 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M).....	19
<i>EU-sanktioner mot Iran.....</i>	<i>19</i>
Anf. 55 LARRY SÖDER (KD).....	19
Anf. 56 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M).....	19
<i>Vinstuttag och en ny friskolelag</i>	<i>20</i>
Anf. 57 LINUS SKÖLD (S).....	20
Anf. 58 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L).....	20
<i>En strandskyddsreform.....</i>	<i>20</i>
Anf. 59 MATS NORDBERG (SD).....	20
Anf. 60 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	21
<i>Försvarets personalförsörjning.....</i>	<i>21</i>
Anf. 61 JÖRGEN BERGLUND (M)	21
Anf. 62 Försvarsminister PÅL JONSON (M).....	21
<i>Obligatorisk förskola från fem års ålder</i>	<i>22</i>
Anf. 63 ROSE-MARIE CARLSSON (S).....	22
Anf. 64 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L).....	22

<i>Tillgången till bilbesiktning</i>	22	Prot. 2022/23:15
Anf. 65 ERIC PALMQVIST (SD)	22	27 oktober
Anf. 66 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD).....	22	
<i>Ett svenskt Natomedlemskap</i>	23	
Anf. 67 MAGDALENA SCHRÖDER (M).....	23	
Anf. 68 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M)	23	
<i>Stöd till det iranska folket</i>	23	
Anf. 69 LAWEN REDAR (S).....	23	
Anf. 70 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M)	24	
<i>Skyddet av energiförsörjningen</i>	24	
Anf. 71 LARS WISTEDT (SD)	24	
Anf. 72 Försvarsminister PÅL JONSON (M)	24	
<i>Relationen till de baltiska staterna</i>	25	
Anf. 73 ANN-SOFIE ALM (M).....	25	
Anf. 74 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M)	25	
<i>Brott mot mänskliga rättigheter i Iran</i>	25	
Anf. 75 KADIR KASIRGA (S).....	25	
Anf. 76 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M)	26	
<i>Tribunal för ryska krigsbrott</i>	26	
Anf. 77 BORIANA ÅBERG (M).....	26	
Anf. 78 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M)	26	
<i>Situationen på västra Balkan</i>	27	
Anf. 79 DENIS BEGIC (S)	27	
Anf. 80 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M)	27	
<i>En förändring av EU:s Iranpolitik</i>	27	
Anf. 81 AZADEH ROJHAN (S).....	27	
Anf. 82 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M)	28	
§ 7 Anmälan om ersättare för statsråd	28	
§ 8 Anmälan om ersättare	28	
§ 9 Avsägelser	29	
§ 10 Anmälan om kompletteringsval	30	
§ 11 Anmälan om vice ordförande i utskott	32	
§ 12 Anmälan om subsidiaritetsprövning	32	
§ 13 Ärenden för hänvisning till utskott	33	
§ 14 Bordläggning	33	
§ 15 Anmälan om fråga för skriftligt svar	33	
§ 16 Anmälan om skriftliga svar på frågor	33	
§ 17 Kammaren åtskildes kl. 15.24	34	